

Anàlisi del suport econòmic 2021-2024

Oficina Tècnica de Participació per als Governes Locals
Àrea Bon Govern, Cohesió Territorial i Assistència Local

Abril de 2024

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Bon Govern, Assistència
Local i Cohesió Territorial

participa
311

Contingut

1. Anàlisi de les sol·licituds	3
Sol·licituds rebudes	
Classificació de les sol·licituds	
Tipologia de projectes	
2. Evolució de la distribució territorial	8
Distribució comarcal	
3. Finançament	11
Evolució de la cobertura	
Evolució de la puntuació	
4. Conclusions	14

1. Anàlisi de les sol·licituds

La sostenibilitat financera de les polítiques locals de participació ciutadana és una de les prioritats de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals. A través del Catàleg de Serveis, s'ofereixen ajuts econòmics per al foment de la participació ciutadana en la definició, implementació i avaluació de les polítiques públiques i l'enfortiment de la ciutadania activa.

Entre els anys 2021 i 2023 aquests ajuts es materialitzen a través dels recursos *Finançament en l'àmbit de la participació ciutadana*, *Finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis* i *Finançament per impulsar la participació ciutadana en l'Agenda 2030 o l'Agenda Urbana Local*. En la convocatòria 2024, aquest últim recurs es perd i s'ofereixen només els dos anteriors.

Finançament en l'àmbit de la participació ciutadana

- 2021, 2022, 2023, 2024 -

Finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis

- 2021, 2022, 2023, 2024 -

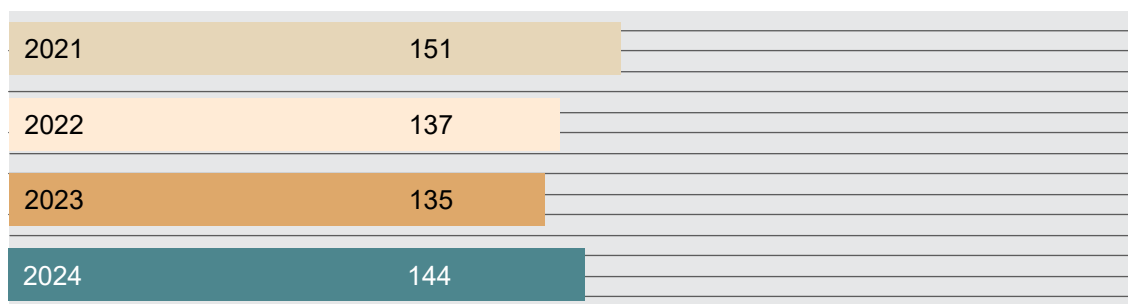
Finançament per impulsar la participació ciutadana en l'Agenda 2030 o l'Agenda Urbana Local

- 2023 -

A continuació s'analitzen les sol·licituds estimades, desestimades i desistides⁽¹⁾ de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals, i s'inclouen les dades dels recursos que ha gestionat l'Oficina entre el 2021 i el 2024 relatives a les sol·licituds d'ens locals de la demarcació de Barcelona. Els recursos analitzats i els anys on estaven disponibles al Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona són els següents:

Sol·licituds rebudes

El nombre de sol·licituds rebudes aquest any, tot i que inferior al de 2021, culmina un augment sostingut des de l'any 2022. **L'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals augmenta aquest 2024 les sol·licituds rebudes un 6,7 % respecte de l'any 2023**, tot i disposar d'un recurs menys, ja que el recurs *Finançament per impulsar la participació ciutadana en l'Agenda 2030 o l'Agenda Urbana Local* ha quedat dins l'oferta del Servei d'Agenda 2030.

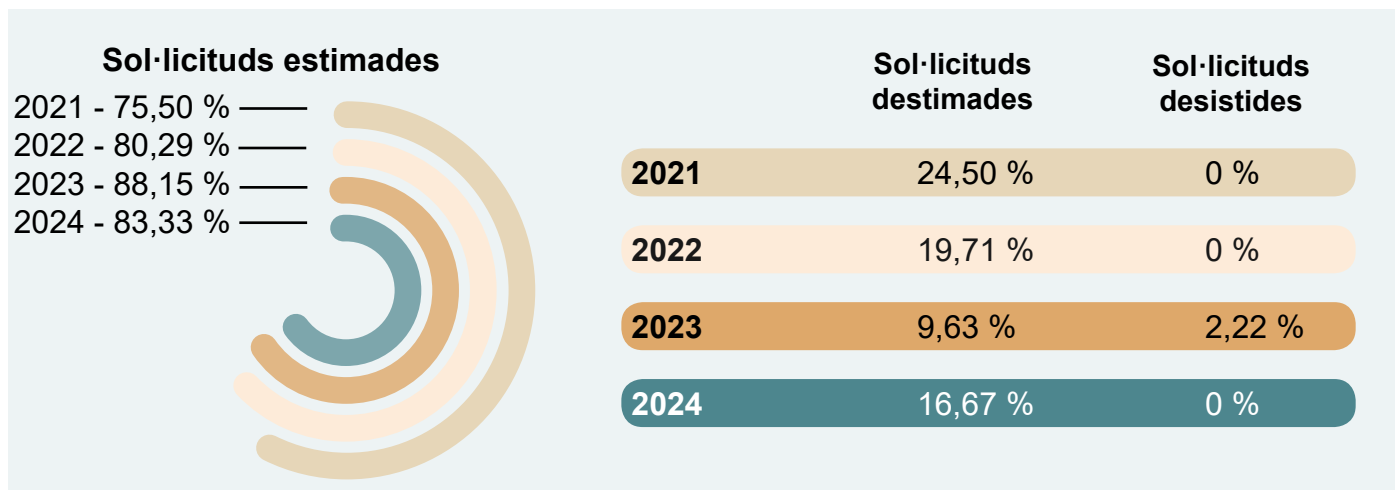

Gràfic 1. Sol·licituds totals en nombre absolut de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals entre els anys 2021 i 2024.

(1) Les sol·licituds estimades són aquelles que compleixen les condicions administratives i tècniques, i existeixen recursos disponibles per atendre-les, i les desestimades són aquelles que no compleixen aquestes mateixes condicions. Les sol·licituds desistides són aquelles a la prossecució de les quals l'ens ha renunciat, tant expressament com tàcitament.

Aquest 2024, el canvi de mandat i la creació de la nova Oficina no ha fet decaure la demanda de suport econòmic per part dels ens locals. De fet, si considerem que l'any 2023 el que llavors era la Secció de Participació Ciutadana gestionava tres recursos per a la promoció de la participació a la província i aquest 2024 només en gestiona dos, podem veure que el nombre absolut de sol·licituds per cadascun dels recursos s'ha vist incrementat notablement. Podem observar que aquest augment de les sol·licituds el 2024 respon també al cicle natural del mandat, on el primer any creix la sol·licitud de projectes.

Classificació de les sol·licituds

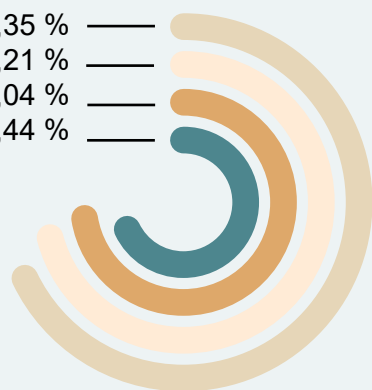

Gràfic 2. Percentatge de sol·licituds estimades, desestimades i desistides de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals durant els anys 2021-2024.

Finançament en l'àmbit de la participació ciutadana

Sol·licituds estimades

2021 - 82,35 %
2022 - 86,21 %
2023 - 89,04 %
2024 - 84,44 %

	Sol·licituds destimades	Sol·licituds desistides
2021	17,65 %	0 %
2022	13,79 %	0 %
2023	10,96 %	2,22 %
2024	15,56 %	0 %

Finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis

Sol·licituds estimades

2021 - 66,67 %
2022 - 70 %
2023 - 85,11 %
2024 - 81,48 %

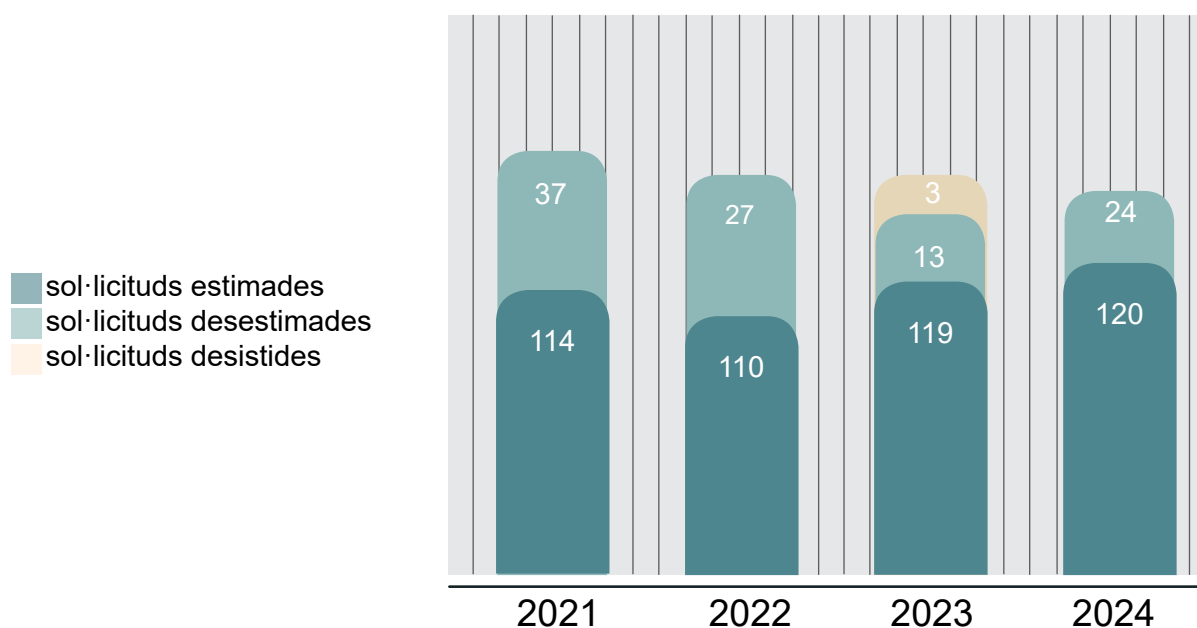

	Sol·licituds destimades	Sol·licituds desistides
2021	33,33 %	0 %
2022	30 %	0 %
2023	8,51 %	2,22 %
2024	18,52 %	0 %

Aquest 2024 el percentatge de sol·licituds estimades, desestimades i desistides s'alinea amb les dades del 2022, l'any en què podem considerar que es reprèn la normalitat en la planificació de projectes de participació ciutadana després de la pandèmia de COVID-19.

En l'evolució de les dades, podem veure que el percentatge de sol·licituds estimades, que fins el 2023 s'havia incrementat cada any, decreix lleument. Els canvis en la rúbrica de valoració, per fer-la més concreta i exigent, podrien ser les causes d'aquest lleu decreixement de les sol·licituds estimades.

En el gràfic següent es presenten les dades absolutes dels totals de sol·licituds estimades, desestimades i desistides de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals per al mandat 2021-2024.

Gràfic 3. Dades absolutes de sol·licituds estimades, desestimades i desistides de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals durant els anys 2021-2024.

Tipologia de projectes

Es mostren ara les dades relatives a la tipologia de projectes de participació ciutadana que sol·liciten suport econòmic el 2021, 2022, 2023 i 2024.

La tipologia de projecte que més destaca respecte de la resta són els pressupostos participatius. Observem, però, que la tendència, que fins ara era només ascendent, es troba aquest 2024 en declivi. Tot i aquesta petita davallada en la demanda de suport econòmic per dur a terme pressupostos participatius, aquest 2024 destaquen projectes que van més enllà del procés tipus, com és el cas de les sol·licituds de Martorell i Montornés del Vallès, que combinen uns pressupostos participatius de ciutat amb pressupostos participatius d'infants i joves. Altres municipis, en canvi, plantegen la revisió del procés juntament amb la ciutadania, com és el cas d'Arenys de Mar. Per últim, destaca per sobre dels altres per la seva complexitat el projecte presentat per l'Ajuntament de Vic: l'organització de la Jornada ibèrica de pressupostos participatius.

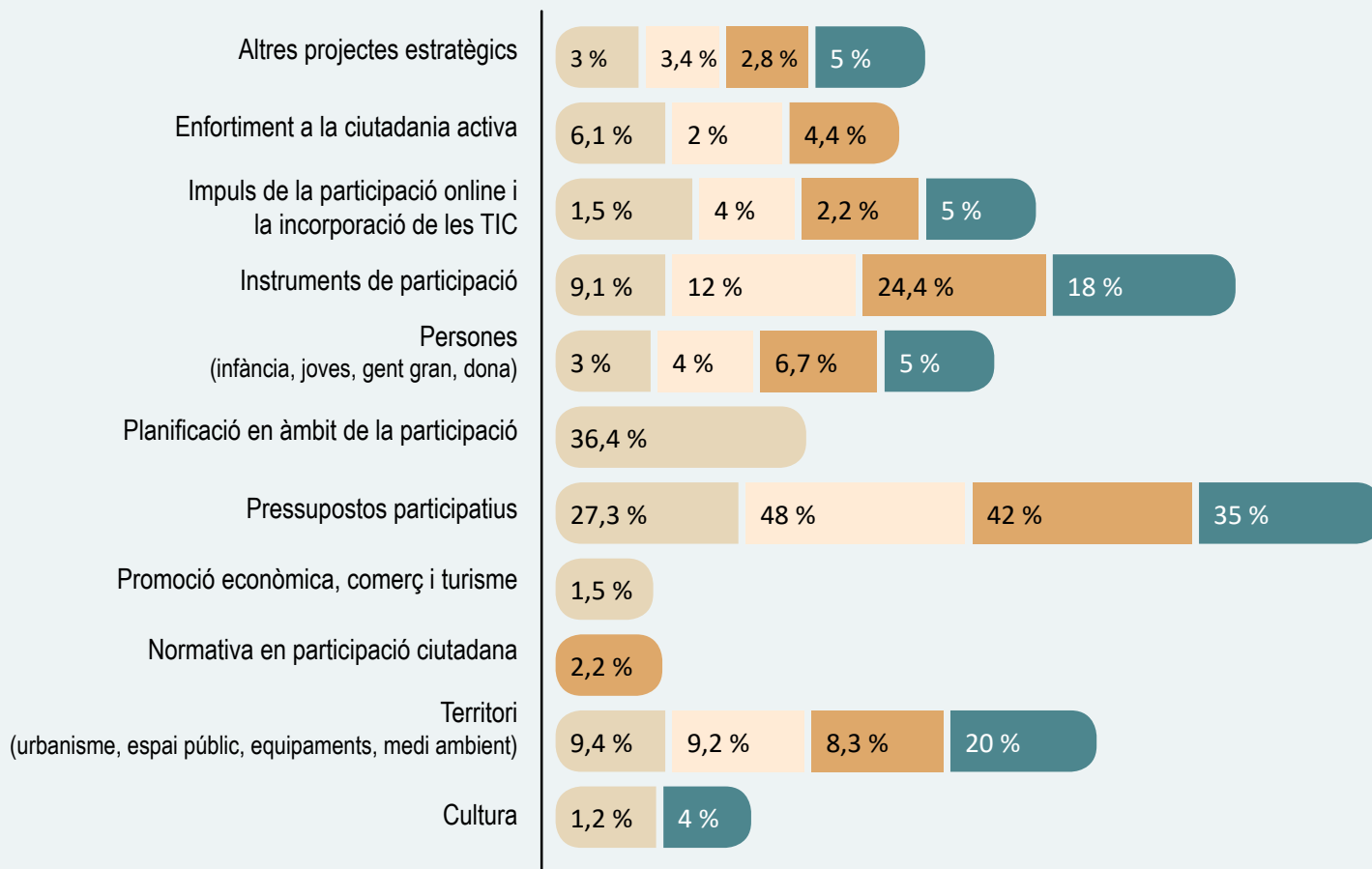
En el cas dels projectes en les quals l'eix vertebrador són les persones, destaquen aquells liderats per institucions supramunicipals, com els Consells Comarcals d'Osona i del Bages i el Consorci de Serveis Socials d'Osona. Partint d'un plantejament estratègic a nivell territorial impliquen infants, joves i gent gran en la presa de decisions, ja sigui mitjançant unes jornades o a través de diferents

■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024

Finançament en l'àmbit de la participació ciutadana

Finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis

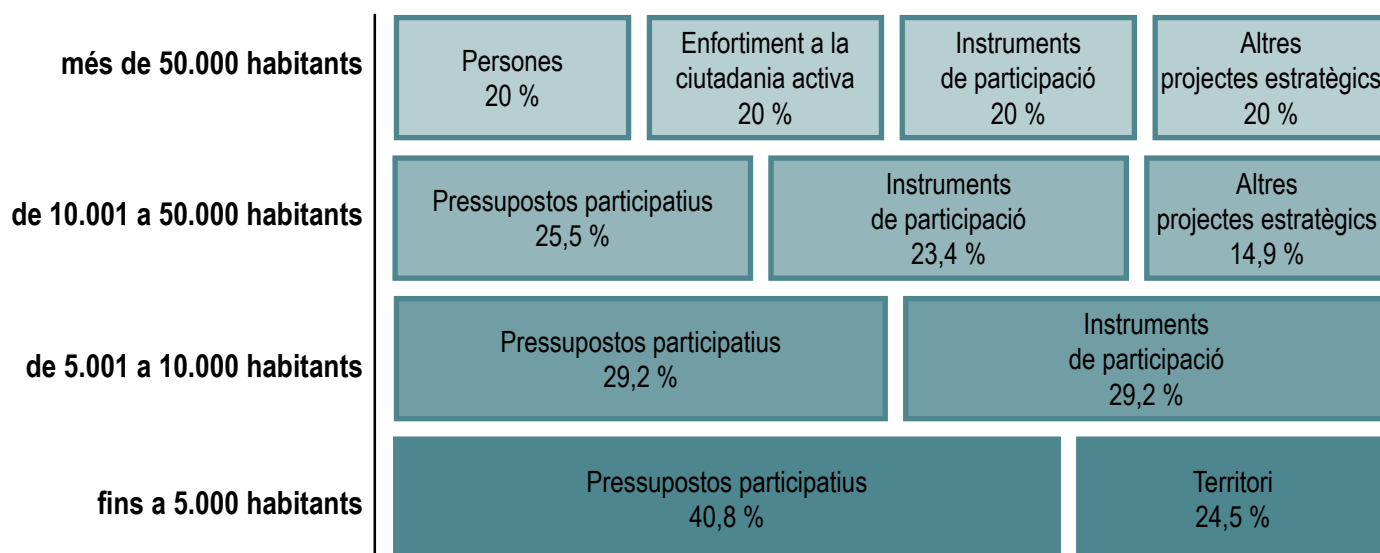
instruments de participació (consells, taules, consultes, etc.). Destaca també en aquest àmbit el projecte presentat per Mataró, en el que es busca la construcció de noves estratègies de co-creació per la millora de la ciutat.

La resta de categories mantenen la tendència d'anys anteriors, i destaquen de manera especial per la seva demanda estable les sol·licituds relacionades amb instruments de participació i altres projectes estratègics.

Els processos relacionats amb territori (urbanisme, espai públic, equipaments i medi ambient) mostren una trajectòria ascendent de 2021 a 2024, cosa de la qual es podria inferir que aquesta tipologia de projectes serà cada vegada més protagonista en les sol·licituds dels anys que vindran. Aquest 2024 destaquen plantejaments de caire innovador: Copons posa en joc el model de recollida de residus; o Esparraguera vol pensar col·lectivament quina ha de ser la mobilitat de la ciutat. No poden faltar tampoc els projectes que pensen noves fórmules de gestió d'equipaments, com Argençola o Ripollet. Com a experiències destacades sobre espai públic, trobem la de Centelles, que cerca noves fórmules i utilitza el joc, o la de Rellinars, que aprofita la renovació d'una infraestructura bàsica d'abastiment d'aigua per redefinir l'espai públic.

Com no podia ser d'una altra manera, a l'inici de mandat molts ens es plantegen definir plans estratègics juntament amb la ciutadania, ja siguin els PAM (Vilassar de Mar, Santa Coloma de Gramenet, etc), o les Agendes Urbanes (Granollers). En molts d'aquests casos es vol aprofitar per introduir noves metodologies com la gamificació per impulsar processos participatius amb la ciutadania o dins el propi ens local.

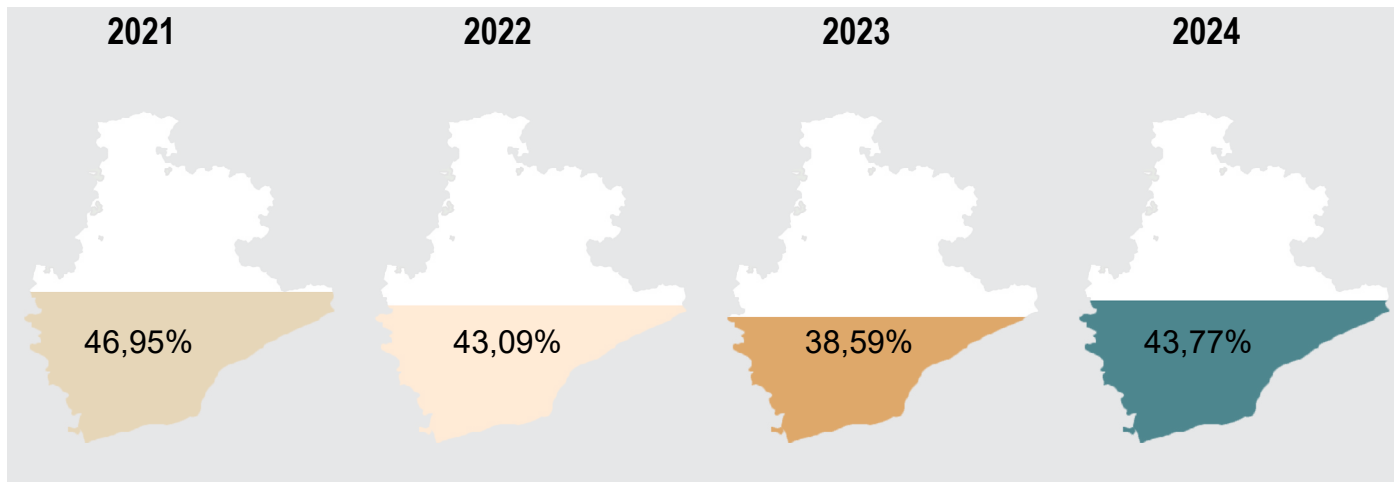
Si analitzem una mica més en profunditat i observem les dades no només per recurs sinó per tram de població, veiem que els municipis amb més població són els que presenten més diversitat de projectes. Tot i així, veiem que es confirmen també per trams de població les tendències que hem observat en l'anàlisi per anys: els processos de pressupostos participatius, seguits dels que despleguen instruments de participació, són els més demandats en gairebé totes les tipologies de municipis.

Gràfic 4. Percentatge de sol·licituds de les tipologies de projectes més demandades segons el tram de població en l'any 2024.

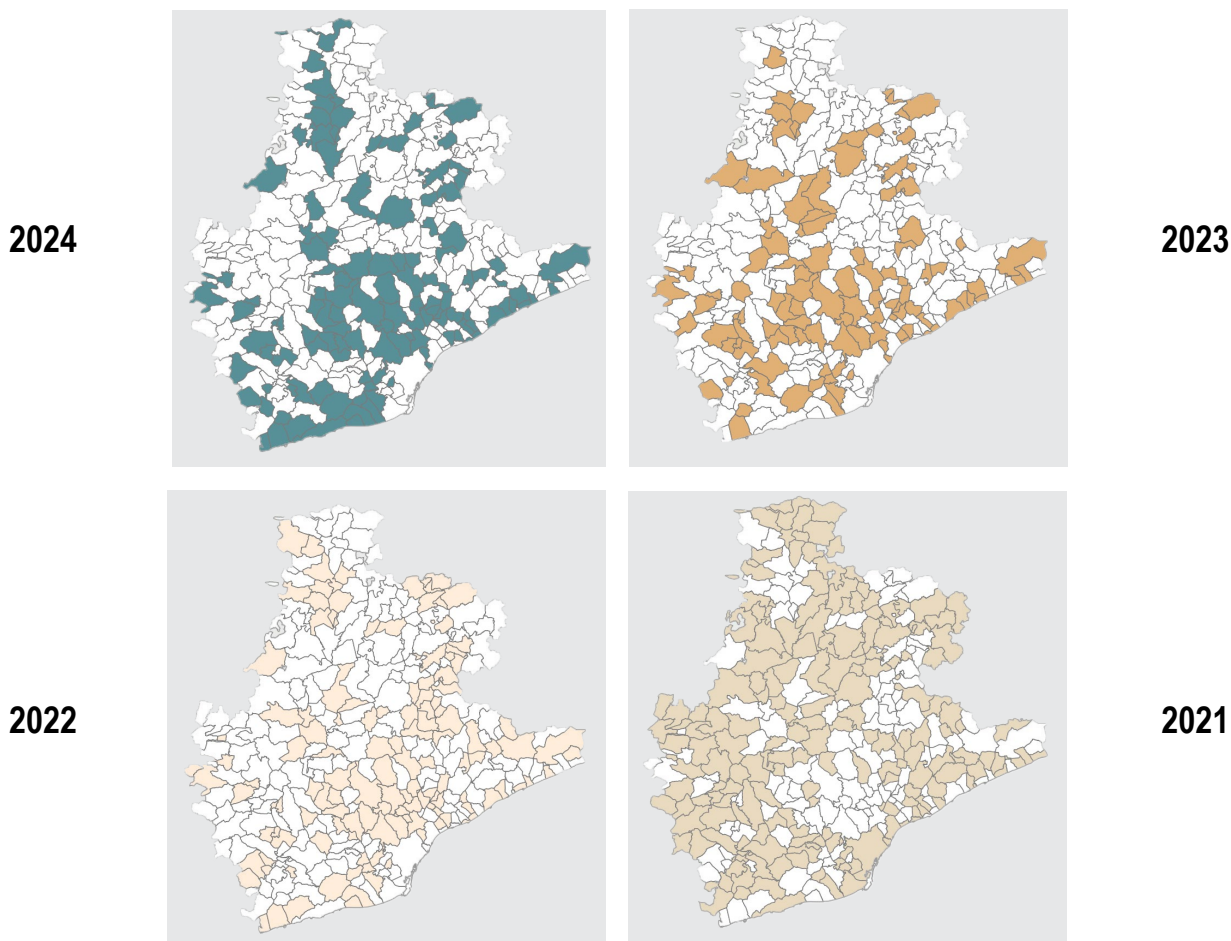
2. Evolució de la distribució territorial

A continuació es presenta l'evolució territorial dels recursos econòmics del Catàleg de Serveis de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals. En el gràfic següent s'observa el percentatge de municipis ⁽²⁾ que sol·liciten algun dels recursos econòmics entre els anys 2021 i 2024.

Gràfic 4. Percentatge de municipis que sol·liciten suport econòmic a l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals entre els anys 2021 i 2024.

Es mostra ara l'evolució temporal dels municipis que sol·liciten recursos a l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals durant els anys 2021, 2022, 2023 i 2024.

(2) Nota metodològica: en el cas dels ens supramunicipals, s'ha pres com a referència el municipi seu.

Els municipis que no han sol·licitat mai recursos són per norma general municipis de menys de 5.000 habitants, que generalment són també aquells que tenen més dificultats per assumir la gestió del suport econòmic. Possiblement és, doncs, l'ens supramunicipal de referència qui n'assumeix la gestió i realitza la sol·licitud.

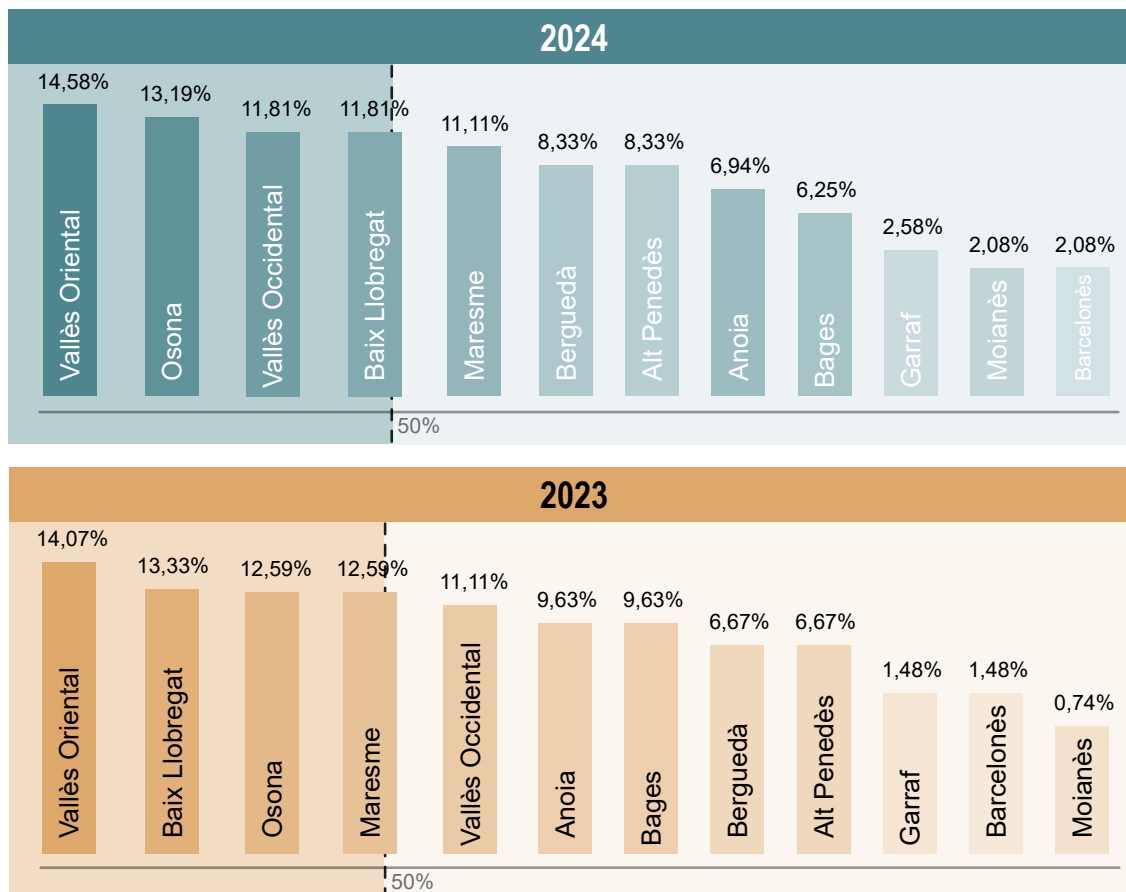
Distribució comarcal

Pel que fa a la distribució comarcal⁽³⁾ de les sol·licituds, durant el 2024, les comarques que més sol·licituds realitzen a l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals són el Vallès Oriental (14,58 %), Osona (13,19 %), el Vallès Occidental (11,81 %), i el Baix Llobregat (11,81 %).

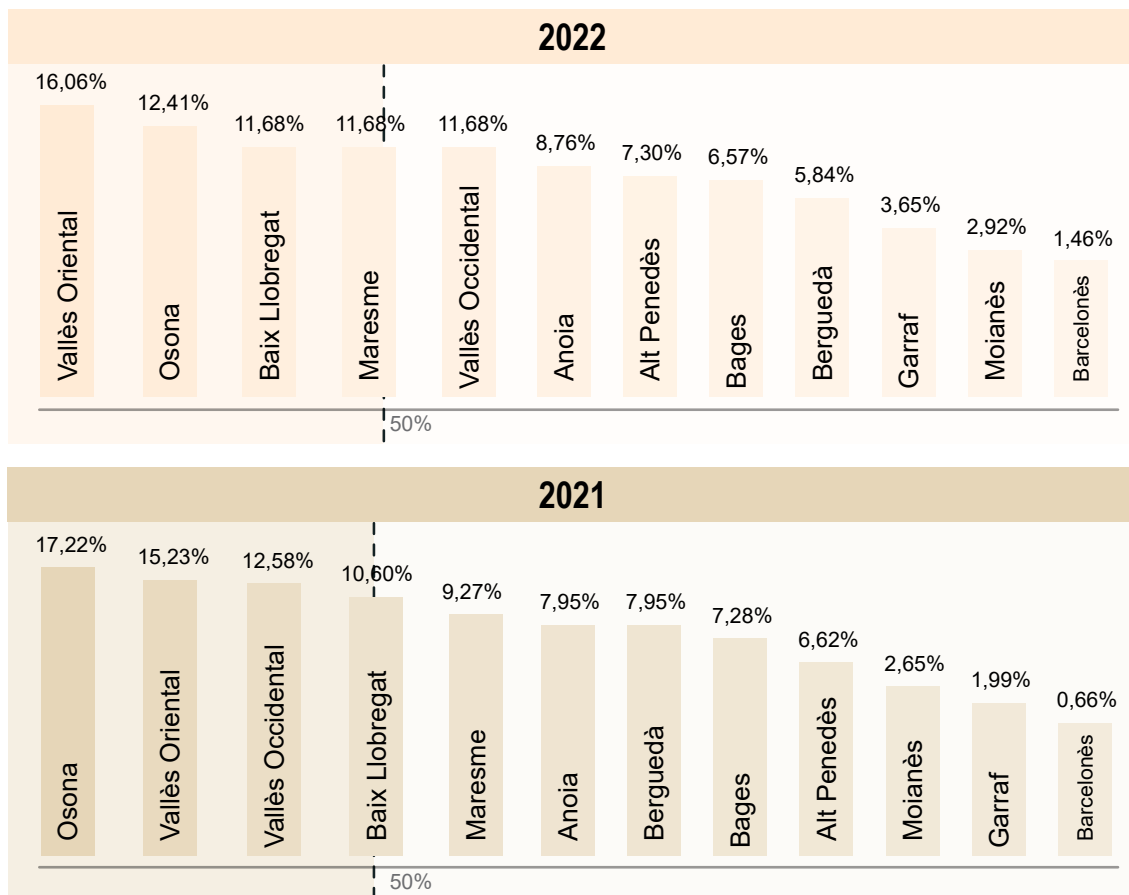
Entre el 2021 i el 2024, aquesta distribució comarcal de sol·licituds es manté estable, essent sempre les comarques del Vallès Oriental, el Baix Llobregat, Osona i el Vallès Occidental o el Maresme les acostumen a aglutinar el 50 % de les sol·licituds.

Només l'any 2021 Osona desbanca el Vallès Oriental com la comarca amb més sol·licituds. Cal destacar, però, que ambdues comarques tenen en comú que compten amb gran nombre de sol·licituds, tant de municipis grans que demanen suport a través del recurs *Finançament en l'àmbit de la participació ciutadana*, com de municipis petits que sol·liciten el recurs *Finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis*.

Les comarques que menys sol·licituds realitzen a l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals són sempre el Barcelonès, el Garraf i el Moianès. Mentre que el Barcelonès inclou grans municipis que sovint tenen altres fonts de finançament per als seus projectes, el Garraf i el Moianès estan formades per municipis que sovint, tret d'algunes excepcions, no tenen els recursos humans suficients per tirar endavant polítiques de participació ciutadana.

(3) Aquesta distribució comarcal no compta amb la comarca del Lluçanès, creada el maig de 2023, perquè les dades que s'extreuen del Portal Municipal de Tràmits encara no inclouen aquesta comarca.

Gràfic 5. Evolució de la distribució comarcal de les sol·licituds dels recursos gestionats per l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals entre els anys 2021 i 2024..

3. Finançament

Evolució de la cobertura

L'evolució de la cobertura dels diferents recursos de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals ve marcada en primer lloc per l'increment anual de recursos. Com es pot observar en la taula següent, aquest increment és del 34 % en la convocatòria 2024, respecte de la convocatòria 2023. Això ha fet que el percentatge de cobertura es dispari i arribi enguany al 77,49 % en dades globals de l'Oficina, més de deu punts per sobre del percentatge de cobertura de la Diputació de Barcelona.

A més, els diferents canvis en la rúbrica de valoració busquen premiar els millors projectes, i les successives modificacions dels formularis de sol·licitud han permès als ens locals millorar la qualitat dels projectes que es presenten millori any rere any. El 2024 es crea també una guia de suport a la sol·licitud amb la voluntat d'orientar els ens locals i ajudar-los a millorar la qualitat i la precisió de la informació que aporten perquè es valorin les seves sol·licituds.

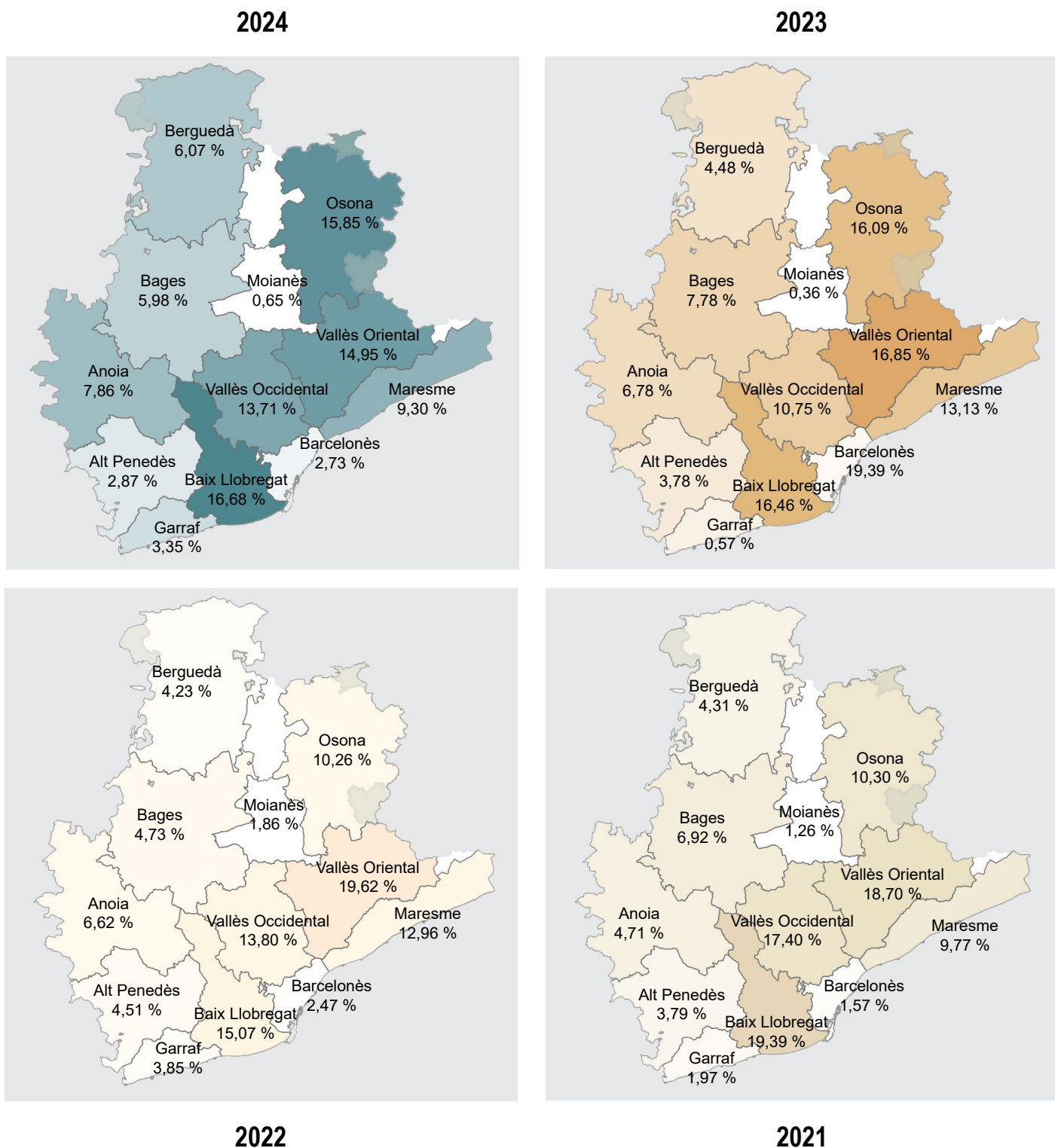
	Sol·licituds estimades	Quantia sol·licitada elegible	Import concedit	Percentatge de cobertura	Percentatge de cobertura (Diputació de Barcelona)
2024	120	1.122.613,96 €	870.000 €	77,49 %	64,26%
	76	853.493,59 €	650.000 €	76,16 %	
	44	269.120,37 €	220.000 €	81,75 %	
2023	105	1.047.199,41 €	650.000 €	62,07 %	55,21 %
	65	702.089,01 €	450.000 €	64,02 %	
	40	224.913 €	150.000 €	66,69 %	
2022	110	982.252,58 €	500.000 €	50,90 %	64,76 %
	75	784.818,98 €	400.000 €	50,96 %	
	35	197.433,60 €	100.000 €	50,65 %	
2021	114	1.021.331,77 €	498.538 €	48,81 %	49,84 %
	70	764.862,32 €	400.000 €	52,30 %	
	44	256.469,45 €	98.538,00 €	38,42 %	

Finançament en l'àmbit de la participació ciutadana
 Finançament de projectes singulars per la implicació de la ciutadania en els petits municipis

Taula 1. Evolució de les sol·licituds estimades, els imports i la cobertura dels recursos gestionats per l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals entre els anys 2021 i 2024.

Distribució comarcal del finançament

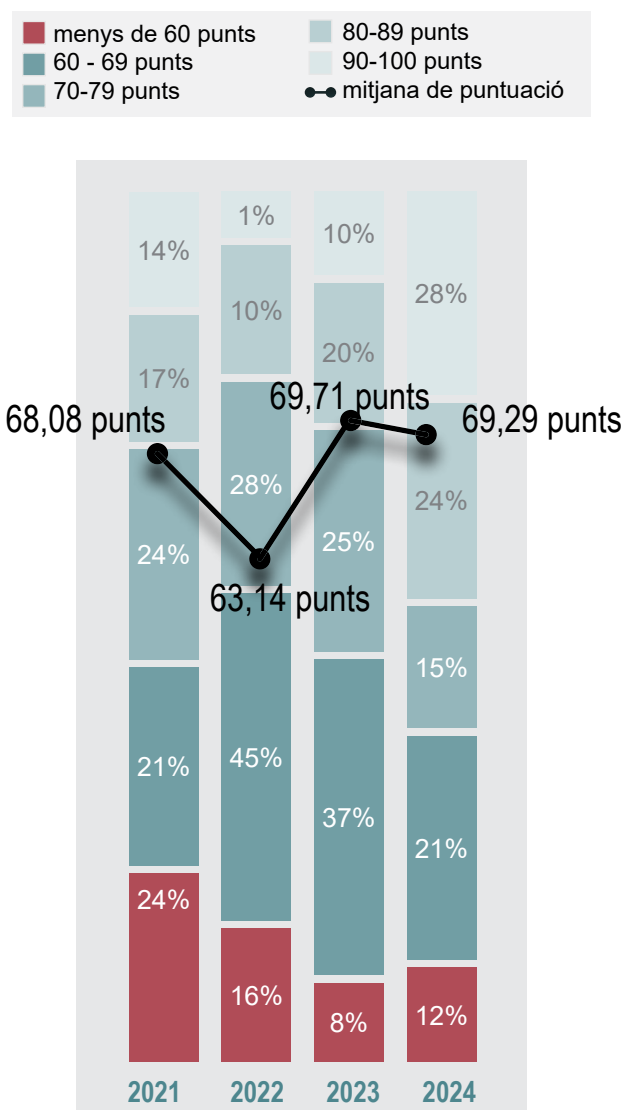
A continuació es pot veure el percentatge de distribució comarcal del finançament de l'Oficina de Participació per als Governos Locals. Les comarques que més finançament reben són el Vallès Oriental, el Vallès Occidental, Osona i el Baix Llobregat, que són també les comarques que realitzen més sol·licituds i de més qualitat tècnica. Les comarques que menys sol·licituds reben són el Moianès, el Barcelonès, el Garraf i l'Alt Penedès.

Gràfic 8. Distribució territorial del finançament dels recursos de Catàleg de l'Oficina Tècnica de Participació per als Governos Locals durant els anys 2021, 2022, 2023 i 2024.

Evolució de la puntuació

A continuació s'observen les sol·licituds de recursos econòmics segons la puntuació obtinguda i l'any de la convocatòria.

Gràfic 9. Evolució de la puntuació de les sol·licituds de l'Oficina de Participació per als Governos Locals entre el 2021 i el 2024.

L'any 2021 és el que més percentatge de sol·licituds amb menys de 60 punts acumula perquè és també l'any que es va instaurar la puntuació mínima de 60 com a requisit per a la concessió del suport econòmic. Des de llavors, la qualitat dels projectes ha anat augmentant i el percentatge de sol·licituds que no compleixen la puntuació mínima arriba a ser gairebé la meitat, el 12 %, aquest any 2024.

Per norma general, les puntuacions tendeixen a mantenir-se, si bé és cert que aquest 2024 hi ha un increment notable de projectes que se situen amb una puntuació entre 90 i 100. Això s'explica per l'elaboració d'una guia de sol·licitud dels recursos, que vol guiar als ens locals a l'hora de fer la sol·licitud i augmentar la qualitat de les polítiques de participació ciutadana que es realitzen a la província de Barcelona.

Conclusions

En el marc del Catàleg 2024, tot i disposar d'un recurs econòmic menys en relació a l'any anterior (el recurs de *finançament per impulsar la participació ciutadana a l'Agenda 2030 i/o l'Agenda Urbana Local*), **el nombre de sol·licituds rebudes ha augmentat un 6,7 %, i s'ha passat d'un total de 135 sol·licituds el 2023 a 144 aquest 2024.**

Per tipologia de projectes, seguint la línia d'anys anteriors, **el 35 % de les sol·licituds del recurs de finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis són per a projectes de pressupostos participatius. En el cas del de finançament en l'àmbit de la participació ciutadana, aquesta tipologia de projectes representa el 27 %, i queda en primera posició com a categoria de projecte més demandat en relació al 2023.** En aquesta edició, però, destaquen els projectes que van més enllà del procés tipus, com és el cas de les sol·licituds de Martorell i Montornès del Vallès, que combinen uns pressupostos participatius de ciutat amb pressupostos participatius d'infants i joves. Altres municipis plantegen la revisió de procés juntament amb la ciutadania, com és el cas d'Arenys de Mar. Per últim, destaca la col·laboració que des de l'Ajuntament de Vic s'està fent amb l'OIDP en l'organització de la 6a Trobada Ibèrica de Pressupostos Participatius.

També és destacable aquella **tipologia de projectes que fan referència al desplegament dels instruments de participació (consells, taules, consultes, audiències, fòrums, etc.).** En el cas del recurs del *finançament en l'àmbit de la participació ciutadana*, **aquest és el segon àmbit més sol·licitat i representen el 22 % dels projectes.** Són d'especial interès les propostes d'Olesa de Montserrat, d'aplicar la ciència ciutadana per a fomentar la cultura participativa, Sant Boi de Llobregat, que projecta crear un nou espai de participació més flexible que el Consell de Ciutat però amb mirada estratègica, o Esplugues de Llobregat, que proposa avaluar l'impacte de les pràctiques participatives en la ciutadania. En el cas del *finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis*, **representen el 18 % de les sol·licituds**, i en destaquen tots aquells projectes que fan referència a la governança participativa de micro pobles, com són les propostes de Mura, Prats de Rei, Sant Boi del Lluçanès, Montclar o el Consorci del Lluçanès.

Cal posar de relleu que, en coincidir el període de solituds amb l'inici del mandat, en el recurs de *finançament en l'àmbit de la participació ciutadana*, **hi ha hagut un repunt en el nombre de sol·licituds que fan referència a projectes estratègics, que suposen un 15 % del total.** En destaquen propostes de PAM participatius, com Vilassar de Mar, Santa Coloma de Gramenet, Granollers i Les Franqueses del Vallès. O projectes de planificació estratègica de caire comarcal com el del Consell Comarcal de l'Anoia, centrat en el desenvolupament territorial i econòmic; o el de Consell Comarcal del Berguedà, que té per objectiu garantir la participació a tots els nivells de diferents actors que orbiten en l'ecosistema de presa de decisions.

Pel que fa a la distribució territorial de les sol·licituds, durant el 2024, les comarques que més sol·licituds han realitzat han estat el Vallès Oriental (14,58 %), Osona (13,19 %), el Vallès Occidental (11,81 %), i el Baix Llobregat (11,81 %). Entre el 2021 i el 2024, aquesta distribució comarcal de sol·licituds es manté estable, essent sempre les comarques del Vallès Oriental, el Baix Llobregat, Osona i el Vallès Occidental o el Maresme les acostumen a aglutinar el 50 % de les sol·licituds.

Finalment, **l'any 2024 s'ha vist incrementat el grau de cobertura, i s'ha passat del 62,07 % de l'any 2023 al 77,49 % aquest 2024.** En el cas del recurs del *finançament en l'àmbit de la participació ciutadana* aquest increment de l'import concedit ha estat de 650.000 € (200.000 € més que l'any anterior), que ha permès que el grau de cobertura arribi a ser del 76,16 %. Encara més destacable és el cas del recurs de *finançament de projectes singulars per a la implicació de la ciutadania en els petits municipis*, on l'import concedit ha estat de 220.000 € (70.000 € més que el 2023) i el grau de cobertura s'ha situat en el 81,75 %.

Per tant, podem afirmar que aquest any, en el marc del Catàleg 2024, s'ha dut a terme una forta aposta per millorar la sostenibilitat financera i la qualitat de les polítiques de participació que impulsen els ens locals de la província de Barcelona.

